

prima instanță: M. Sofoci
(Judecătoria Soroca)
instanța de apel: A. Albu, E. Bejnaru, A. Toderăș
(Curtea de Apel Bălți)

dosarul nr. 3ra-352/18

DECIZIE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,
Marina Pitic, Iurie Bejenaru

examinînd recursul declarat de avocatul Felișcan Victor, în interesele lui Panici Tudor,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Panici Tudor împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și Inspectoratului Fiscal de Stat Soroca cu privire la accesul la informație,

împotriva deciziei din 07 noiembrie 2017 a Curții de Apel Bălți prin care a fost admis apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Nord, a fost casată hotărîrea din 21 aprilie 2017 a Judecătoriei Soroca cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 31 ianuarie 2017 Panici Tudor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și Inspectoratului Fiscal de Stat Soroca cu privire la accesul la informație.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că a deținut funcția de administrator al Întreprinderii Interraionale de Stat „Acva-Nord” în baza contractului individual de muncă nr.19, din 01 iunie 2014, pînă la emiterea de către administratorul insolvabilității Coltun Elvira a ordinului nr.261 din 15.11.2016 cu privire la concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă.

A menționat reclamantul că fiind desemnată Coltun Elvira în calitate de administrator al insolvabilității de către instanța, au fost suspendate drepturile sale principale în calitate de administrator, însă potrivit datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice, el a rămas cu statut de administrator. A susținut că în perioada de timp cînd și-a exercitat pe deplin drepturile și obligațiile în calitate de administrator al ÎIS „Acva-Nord” și în perioada suspendării, au fost efectuate mai multe vizite de control de către organele de stat abilitate, inclusiv de către angajații Inspectoratului Fiscal de Stat teritorial Soroca, în cadrul cărora au fost întocmite acte de constatare a încălcărilor fiscale. El, însă, nu a fost familiarizat cu rezultatele acestor controale.

Consideră reclamantul că dat fiind faptul că actele de control vizează perioada cînd el a deținut funcția de director, rezultatele acestora produc efectele juridice față de

dînsul, dau naștere la drepturi și obligații, eventual pot servi ca temei pentru sancționarea lui. Pentru a-și apăra interesele legitime, a contesta rezultatele controlului fiscal, în care se conțin date eronate, a depus la Inspectoratul Fiscal teritorial Soroaca o cerere de prezentare a informației, înregistrată la 26.12.2016 sub numărul de intrare 15961, prin care a solicitat prezentarea copiei autentificate a deciziei nr. 809 din 30.05.2016 a IFS Soroaca privind pretinsele încălcări fiscale comise de ÎIS „Acva-Nord”. Prin scrisoarea nr.84-2 din 02.01.2017, șeful IFS Soroaca l-a informat precum că IFS Soroaca nu îi poate furniza informația, deoarece cerința solicitantului contravine art.7 alin.(2) lit.b) din Legea nr.982 din 11.05.2000 și art.129 alin.(19) din Codul Fiscal.

Studiind conținutul scrisorii nr.84-2 din 02.01.2017, temeiurile de drept invocate, a ajuns la concluzia că furnizorul a emis o decizie ilegală de refuz în prezentarea informației.

A menționat că conform art. 5 alin.(3) din Legea nr.982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, IFS Soroaca, care este o instituție din subordinea Inspectoratului Fiscal principal de Stat, are obligația să ofere informația solicitată. Decizia de refuz este contradictorie, deoarece însuși furnizorul face mențiunea că restricția de prezentare a informației nu se aplică în cazul informației despre încălcările fiscale, deoarece nu face parte din secretul fiscal, făcînd referință la art.129 alin.(19) din Codul Fiscal. Informația solicitată care se conține în actul de control îl vizează personal, deoarece se referă la perioada de exercitare a funcției. Actul de control produce efecte juridice și poate servi ca temei pentru sancționarea sa, iar fără a dispune de copia autentică a actului de control este privat de dreptul de a-l contesta și astfel, îi este îngrădit dreptul la justiție.

A solicitat reclamantul constatarea ilegalității refuzului pîrîtului de a prezenta informația solicitată prin cererea prealabilă nr.15961 din 26.12.2016, cu obligarea pîrîtului să prezinte copia autenticată a deciziei nr.809 din 30.05.2016 emisă de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Soroaca asupra cazului de încălcare a legislației comise de ÎIS „Acva-Nord”.

Prin hotărîrea din 21 aprilie 2017 a Judecătoriei Soroaca acțiunea a fost admisă; s-a constatat drept ilegal refuzul de a prezenta informația solicitată prin cererea prealabilă nr.15961 din 26.12.2016; s-au obligat Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și Inspectoratul Fiscal de Stat Soroaca să prezinte copia autenticată a deciziei nr.809 din 30.05.2016 emisă de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Soroaca asupra cazului de încălcare a legislației comise de ÎIS „Acva-Nord”.

Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Nord a depus apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea ei și pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 07 noiembrie 2017 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Nord, a fost casată hotărîrea din 21 aprilie 2017 a Judecătoriei Soroaca cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

La 08 februarie 2018 avocatul Felișcan Victor, în interesele lui Panici Tudor, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea ei și restituirea pricinii spre rejudecare în instanță de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel, contrar prevederilor art. 25 alin. (1) CPC, nu i-a oferit reclamantului posibilitatea să dea explicații în ședință, să

prezintă obiecții asupra apelului, să formuleze întrebări apelantului și să prezinte argumente în contradictoriu. Recurentul a susținut că, de facto, apelul nu a fost examinat, ci i s-a oferit cuvînt doar pentru a se expune asupra demersului intimatului de atragere în calitate de intervenient accesoriu a administratorului autorizat ÎIS „Acva-Nord” –Coltun Elvira.

Totodată, a invocat aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform avizului de recepție contra semnătură, se atestă că Panici Tudor la data de 14 decembrie 2017 a primit copia deciziei instanței de apel. Astfel, recursul declarat la data de 08 februarie 2018 a fost depus în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificînd materialele dosarului, instanța de recurs constată că la examinarea pricinii în apel de către Curtea de Apel Bălți au fost încălcate normele de drept procedural.

În acest sens instanța de recurs remarcă următoarele.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) CPC, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sînt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

În conformitate cu art. 384 CPC, după examinarea pricinii în fond, președintele ședinței de judecată oferă participanților la proces și reprezentanților posibilitatea de a face demersuri sau completări. După ce soluționează demersurile, instanța trece la susțineri orale. Susținerile orale se fac în conformitate cu prevederile art.233 și art.234. Primul ia cuvînt apelantul. Dacă ambele părți au depus apel, primul ia cuvînt reclamantul.

În conformitate cu art. 233 alin. (1) CPC, susținerile orale constau în luările de cuvînt ale participanților la proces.

În conformitate cu art. 25 CPC, instanța trebuie să cerceteze direct și nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților și intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile și explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio și să vizioneze înregistrările video, să emită hotărîrea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată. Dezbaterile judiciare se desfășoară oral și în fața aceluiași complet de judecată.

Astfel, după încheierea dezbaterilor judiciare și susținerilor orale, completul de judecată se retrage în camera de deliberare pentru adoptarea deciziei.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 07 noiembrie 2017 se atestă că părțile au fost întrebate și și-au expus opinia doar asupra demersului de atragere în calitate de intervenient accesoriu a administratorului autorizat ÎIS „Acva-Nord”-Coltun Elvira, după care, completul de judecată s-a retras în camera de deliberare, la întoarcere fiind pronunțat dispozitivul deciziei de admitere a apelului.

Instanța de recurs constată că la caz, la judecarea pricinii în instanța de apel nu au fost respectate toate etapele dezbaterilor judiciare (partea pregătitoare, examinarea în fond a apelului, susținerile orale și replicile, deliberarea și pronunțarea deciziei). Instanța de apel a trecut peste etapa încheierii dezbaterilor judiciare și susținerilor orale, astfel părțile fiind lipsite de dreptul de a lua cuvântul, de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Or, în cadrul dezbaterilor judiciare se efectuează toate lucrările privind cercetarea și soluționarea litigiului dintre părți asupra tuturor problemelor controversate, instanța de judecată concluzionând, prin actul final de dispoziție, hotărîrea judecătorească.

Astfel, instanța de recurs constată că de către instanța de apel au fost încălcate principiul nemijlocirii și oralității în dezbaterile judiciare, precum și cel al contradictorialității.

Prin art. 9 din CPC este recunoscut principiul rolului dirigitor al instanței judecătorești în proces. În virtutea acestui principiu, instanța de judecată are obligația de a organiza mersul legal al procesului, de a efectua toate actele de procedură stabilite de această normă și alte dispoziții ale Codului de procedură civilă.

Prin urmare, în situația în care de către instanța de apel nu au fost respectate reglementările legale caracteristice fiecărei faze procesuale, fiind astfel încălcate principiile fundamentale ale dreptului procedural civil, se constată încălcarea normelor de drept procedural, fapt ce impune casarea deciziei instanței de apel.

În circumstanțele menționate și avînd în vedere faptul că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia Curții de Apel Bălți și de a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. (1) lit. c), 445 alin. (3) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ Lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Felișcan Victor, în interesele lui Panici Tudor.

Se casează decizia din 07 noiembrie 2017 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Panici Tudor împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și Inspectoratului Fiscal de Stat Soroca cu privire la accesul la

informație, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Marina Pitic

Iurie Bejenaru